YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

16 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa C-293/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunal du travail de Bruxelles (Belgia) on esittänyt 20.5.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.7.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Gregorio My

vastaan

Office national des pensions (ONP),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit C. Gulmann, R. Schintgen (esittelevä tuomari), G. Arestis ja J. Klučka,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Múgica Arzamendi,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.6.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Gregorio My, edustajanaan asianajaja C. Rosenfeld,

— Office national des pensions, asiamiehinään G. Perl ja J.-P. Lheureux,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään A. Samoni-Rantou ja M. Tassopoulou,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään H. G. Sevenster,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään D. Martin,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.9.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 2, EY 3, EY 17, EY 18, EY 39, EY 40, EY 42 ja EY 283 artiklan sekä työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) 7 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Gregorio My ja Office national des pensions (jäljempänä ONP) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu kieltäytyi ottamasta huomioon Myn ammatillista uraa Euroopan yhteisön toimielimen palveluksessa ja näin ollen myöntämästä tälle oikeutta Belgian eläkejärjestelmän mukaiseen varhennettuun varhaiseläkkeeseen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt), sellaisina kuin ne olivat pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, liitteessä VIII olevassa 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Virkamiehellä, joka on päättänyt palvelussuhteensa

— siirtyäkseen sellaisen hallintoelimen, kansallisen organisaation tai kansainvälisen organisaation palvelukseen, joka on tehnyt sopimuksen yhteisöjen kanssa,

— toimiakseen palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, minkä perusteella hän saa eläkeoikeuksia sellaisessa eläkejärjestelmässä, jonka hallintoelimet ovat tehneet sopimuksen yhteisöjen kanssa,

on oikeus siirtää yhteisöiltä saamiaan vanhuuseläkeoikeuksia vastaava vakuutusmatemaattinen arvo sen hallintoelimen tai organisaation eläkekassaan tai siihen eläkekassaan, josta virkamies saa vanhuuseläkeoikeuksia palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

2. Virkamiehellä, joka siirtyy yhteisöjen palvelukseen sen jälkeen kun hän

— on eronnut tehtävistään hallintoelimessä, kansallisessa organisaatiossa tai kansainvälisessä organisaatiossa,

tai

— on lopettanut toimintansa palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana,

on mahdollisuus vakinaistamisensa yhteydessä maksaa yhteisöille edellä mainittuja tehtäviä hoitaessaan saamiensa vanhuuseläkeoikeuksien vakuutusmatemaattinen arvo tai kiinteällä korolla laskettu arvo.

Tällöin toimielin, jonka palveluksessa virkamies on, määrittää niiden palvelusvuosien lukumäärän, joka aiemman palvelusajan osalta otetaan huomioon sen omassa eläkejärjestelmässä, ottaen huomioon virkamiehen palkkaluokan vakinaistettaessa sekä vanhuuseläkkeen vakuutusmatemaattisen arvon tai kiinteällä korolla lasketun arvon."

Kansalliset oikeussäännöt

4 Belgian eläkejärjestelmien ja kansainvälisen julkisoikeuden alaan kuuluvien toimielinten eläkejärjestelmien välisistä suhteista 21.5.1991 annetun lain (*Moniteur belge* 20.6.1991; jäljempänä vuoden 1991 laki) 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Virkamiehillä on oikeus toimivaltaisen toimielimen suostumuksella pyytää, että toimielimelle suoritetaan niitä eläkkeitä vastaava määrä, jotka ovat kertyneet palveluksessaolosta ennen toimielimen palvelukseen siirtymistä."

5 Kyseisen lain 9 §:n mukaan asianosaisella on kuitenkin oikeus peruuttaa Belgian järjestelmästä maksettavia eläkeoikeuksia vastaavan määrän siirtämisestä tekemänsä hakemus. Tämä peruutus on luonteeltaan lopullinen ja peruuttamaton.

6 Vuoden 1991 lain 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa termillä "virkamies" tarkoitetaan "ketä tahansa toimielimen eläkejärjestelmään kuuluvaa henkilöstön jäsentä, jonka eläkeoikeuksien siirtoa ei säännellä erityisellä asetuksella tai sopimuksella". Termi "toimielin" kattaa 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan "yhteisön toimielimet, Euroopan unionin virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia henkilöstösääntöjä sovellettaessa näihin rinnastettavat elimet sekä yhteisön tehtäviä täyttävät elimet, joiden eläkejärjestelmässä annetaan vakinaistetulle virkamiehelle mahdollisuus pyytää niiden eläkeoikeuksien siirtämistä toimielimen kassaan, jotka hän on ansainnut ennen siirtymistään toimielimen palvelukseen".

7 Eläkeoikeuksien siirtämistä Belgian eläkejärjestelmien ja kansainvälisen julkisoikeuden alaan kuuluvien toimielinten eläkejärjestelmien välillä sääntelevän, 10.2.2003 annetun lain (*Moniteur belge* 27.3.2003; jäljempänä vuoden 2003 laki) 14 §:ssä annetaan virkamiehelle, joka lopettaa toimintansa yhteisön palveluksessa aloittaakseen ammatillisen työskentelyn Belgiassa, mahdollisuus pyytää joko sen määrän, joka vastaa yhteisön järjestelmässä olevien eläkeoikeuksien vakuutusmatemaattista arvoa, tai tähän järjestelmään maksettujen maksujen kiinteällä korolla lasketun arvon siirtämistä Belgian eläkejärjestelmään.

8 Vuoden 2003 lain 29 §:n mukaan kyseinen laki tulee voimaan 1.1.2002, ja sitä sovelletaan kyseisestä päivämäärästä lähtien tehtyihin siirtoa koskeviin hakemuksiin.

9 Sosiaaliturvan uudistamisesta ja laillisten eläkejärjestelmien voimassaolosta 26.7.1996 annetun lain 15, 16 ja 17 §:n täytäntöönpanosta 23.12.1996 annetun kuninkaan päätöksen (*Moniteur belge* 17.1.1997; jäljempänä kuninkaan päätös) 4 §:n 2 momentin ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"1 momentissa tarkoitetun varhennetun vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on se, että asianosaiselle on kertynyt vähintään 35 kalenterivuoden pituinen työura, jonka perusteella hänellä on oikeus eläkkeeseen tämän kuninkaan päätöksen, 20.7.1990 annetun lain, kuninkaan päätöksen nro 50, työntekijöihin, toimihenkilöihin, kaivosmiehiin, merimiehiin tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovellettavan belgialaisen järjestelmän, julkishallinnon tai Belgian valtion rautateiden henkilökuntaan sovellettavan belgialaisen järjestelmän tai minkä tahansa muun laillisen belgialaisen järjestelmän nojalla."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Italian kansalainen Gregorio My, joka on syntynyt 20.2.1941, maksoi 19 vuoden ajan eläkemaksua belgialaiseen työntekijöiden sosiaaliturvajärjestelmään, minkä jälkeen hän työskenteli 1.6.1974 alkaen Euroopan yhteisöjen neuvostossa virkamiehenä aina 31.5.2001 asti.

11 Maaliskuussa 1992 My pyysi vuoden 1991 lain nojalla ONP:ltä, että Belgian järjestelmästä hänelle maksettava eläke siirretään Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään. Lokakuussa 1992 ONP antoi hänelle tiedoksi siirrettävien eläkeoikeuksien määrän.

12 Neuvosto ilmoitti kuitenkin lokakuussa 2000 ONP:lle, että My oli päättänyt peruuttaa hakemuksensa Belgian lainsäädännön nojalla kertyneiden eläkeoikeuksien siirrosta, mikä vuoden 1991 lain 9 §:n nojalla oli mahdollista. ONP vahvisti 17.10.2000 päivätyllä, Mylle osoitetulla kirjeellä tämän peruutuksen.

13 My haki 20.10.2000 varhennettua vanhuuseläkettä kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin nojalla.

14 ONP hylkäsi 2.5.2001 tehdyllä päätöksellä tämän pyynnön sillä perusteella, että Mylle ei ollut kertynyt kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin mukaista 35 kalenterivuoden pituista työuraa, joka on varhennetun vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä. ONP kieltäytyi tältä osin ottamasta huomioon niitä 27 vuotta, jotka My oli työskennellyt virkamiehenä Euroopan yhteisöjen palveluksessa, koska Belgian lainsäädäntö ei tunne henkilöstösääntöjen mukaista eläkejärjestelmää.

15 Koska Tribunal du travail de Bruxelles epäili yhtäältä vuoden 1991 lain ja henkilöstösääntöjen, siltä osin kuin niissä ei taata oikeutta eläkeoikeuksien siirtämiseen yhteisön järjestelmästä kansalliseen järjestelmään, sekä toisaalta kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin, siltä osin kuin sen mukaan ei ole mahdollista ottaa huomioon yhteisön toimielimen palveluksessa toteutettuja työskentelyjaksoja, yhteensoveltuvuutta työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ja syrjinnän kiellon periaatteiden, sekä EY:n perustamissopimuksella unionin kansalaisille taattujen oikeuksien kanssa, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Ovatko sellaiset kansalliset säännökset, kuten [vuoden 1991 laki ja kuninkaan päätöksen] 4 §:n 2 momentti, tai [— —] henkilöstösääntöjen liitteessä VIII oleva 11 artikla vastoin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2, 3, 17, 18, 39, 40, 42 ja 283 artiklaa ja [— —] asetuksen (ETY) N:o 1612/68 7 artiklaa:

a) sikäli kuin näiden kansallisten säännösten ja kyseisten henkilöstösääntöjen johdosta Euroopan unionin kansalainen, kuten kantaja, jonka ammattiura on

toteutunut ensin yrityksen tai kansallisen julkishallinnon palveluksessa ja tämän jälkeen Euroopan yhteisöjen virkamiehenä tai päinvastoin, ei voi vertailla niitä eläke-etuuksia, joita hän saisi kustakin kansallisesta tai yhteisön eläkejärjestelmästä siirtämällä yhdessä järjestelmässä ansaitsemansa oikeudet toiseen järjestelmään, eikä voi pyytää tämän vertailun perusteella kyseisten oikeuksien siirtämistä joko kansallisesta järjestelmästä yhteisön järjestelmään tai päinvastoin yhteisön järjestelmästä kansalliseen järjestelmään,

b) sikäli kuin näillä säännöksillä, joiden mukaan kyseisen henkilön on luovuttava nimenomaisesti siirrosta Belgian järjestelmästä yhteisön järjestelmään ilman, että edellä mainittua vertailua on suoritettu, tai joilla luodaan tämänsisältöinen hallinnollinen käytäntö, johdetaan tai saatetaan johtaa työntekijää harhaan,

c) sikäli kuin näiden kansallisten säännösten mukaan kansallisen varhaiseläkkeen saamiseksi ei ole mahdollista ottaa huomioon niitä palvelusvuosia, joiden kuluessa henkilö on työskennellyt Euroopan unionin virkamiehenä?"

Ennakkoratkaisukysymys

Ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottaminen

16 Ensiksi Alankomaiden hallitus katsoo, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi siitä syystä, että siitä puuttuu tietoja sekä pääasian tosiseikoista että oikeudellisista seikoista.

17 Tältä osin on huomautettava, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että koska ennakkoratkaisulla on pyrittävä antamaan kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen tulkinta yhteisön oikeudesta, kansallisen tuomioistuimen on määriteltävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat, jotta yhteisöjen tuomioistuin voi niiden perusteella antaa soveltamiskelpoisen vastauksen ja jotta jäsenvaltioiden hallituksilla ja tietyillä muilla osapuolilla on niiden perusteella mahdollisuus esittää huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti (ks. erityisesti yhdistetyt asiat C-51/96 ja C-191/97, Deliège, tuomio 11.4.2000, Kok. 2000, s. I-2549, 30 ja 31 kohta).

18 Esillä olevassa tapauksessa pääasian asianosaisten — Kreikan hallituksen, itse Alankomaiden hallituksen ja Euroopan yhteisöjen komission — huomautuksista ilmenee, että nämä osapuolet ovat ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tietojen perusteella voineet ottaa kantaa yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyyn kysymykseen. Lisäksi ennakkoratkaisupyyntöön sisältyviä tietoja on täydennetty kansallisen tuomioistuimen toimittamalla lisäaineistolla sekä yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetuilla kirjallisilla huomautuksilla. Näiden osien kokonaisuus, joka on esitetty suullista käsittelyä varten laaditussa kertomuksessa, on tuotu jäsenvaltioiden hallitusten sekä muiden tahojen, joita asia koskee, tietoon silmällä pitäen suullista käsittelyä, jonka kuluessa nämä edellä mainitut ovat voineet tarvittaessa täydentää huomautuksiaan.

19 Alankomaiden hallituksen tekemä oikeudenkäyntiväite on näin ollen hylättävä.

20 Toiseksi ONP katsoo, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska se on jäänyt vaille kohdetta vuoden 2003 lain voimaantulon jälkeen, koska ONP:n mukaan kyseisellä lailla myönnetään Euroopan yhteisöjen virkamiehille oikeus pyytää yhteisön järjestelmässä kertyneiden eläkeoikeuksien siirtämistä Belgian järjestelmään, mikä mahdollistaa niiden ajanjaksojen huomioon ottamisen, jolloin asianomainen on toiminut yhteisön toimielimen virkamiehenä, kansallisen varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämiseksi.

21 Tältä osin, vaikka vuoden 2003 laki mahdollistaisi, kuten ONP on suullisessa käsittelyssä esittänyt, niiden ajanjaksojen huomioon ottamisen, joilta eläkemaksuja on kertynyt yhteisön järjestelmään, silloinkin, kun asianosainen — kuten pääasiassa — ei ole hakenut eläkeoikeuksiensa siirtämistä yhteisön järjestelmästä Belgian järjestelmään, asiakirjoista käy ilmi, että My on jättänyt hakemuksensa varhennetusta vanhuuseläkkeestä 20.10.2000 eli yli vuotta aiemmin kuin vuoden 2003 laki tuli voimaan. Kuitenkin tämän lain 29 §:n mukaan se tuli voimaan 1.1.2002 ja sitä sovelletaan ainoastaan tämän päivän jälkeen jätettyihin siirtohakemuksiin.

22 Tämän vuoksi ONP:n tekemä oikeudenkäyntiväite on myös hylättävä.

23 Lopuksi komissio katsoo, että kysymyksen kaksi ensimmäistä osaa, jotka liittyvät eläkeoikeuksien siirtämiseen sanan varsinaisessa merkityksessä, eivät liity itse pääasiaan, joka koskee yksinomaan niiden 27 vuoden huomioon ottamista, jotka asianosainen toimi neuvoston palveluksessa ja jotka vaaditaan Belgian lainsäädännön mukaisen varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämiseksi. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen on vastattava ainoastaan viimeiseen kohtaan.

24 Tältä osin on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklan mukaisessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuimien yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten periaatteessa ratkaistava esitetyt kysymykset (ks. erityisesti asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta ja asia C-35/99, Arduino, tuomio 19.2.2002, Kok. 2002, s. I-1529, 24 kohta).

25 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että sen on oman toimivaltaisuutensa arvioimiseksi poikkeustapauksissa tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin esitti sille ennakkoratkaisupyynnön (ks. vastaavasti asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981, Kok. 1981, s. 3045, Kok. Ep. VI, s. 251, 21 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että yhteisön oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. erityisesti em. asia Bosman, tuomion 61 kohta ja em. asia Arduino, tuomion 25 kohta).

26 Kuten on jo todettu, My ei kuitenkaan ikinä hakenut pääasiassa yhteisön järjestelmään kertyneiden eläkeoikeuksien siirtämistä Belgian järjestelmään, vaan ainoastaan oikeutta kansalliseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen. Tältä osin My riitautti ONP:n päätöksen olla ottamatta huomioon niitä 27 vuotta, jotka My työskenteli virkamiehenä neuvostossa, laskettaessa kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin mukaista ja kyseisen eläkeoikeuden saamiseksi edellytettyä 35 kalenterivuoden pituista työuraa.

27 Näin ollen pääasia koskee vain kysymystä siitä, velvoitetaanko yhteisön oikeudessa Belgian viranomaiset ottamaan huomioon sekä Myn belgialaisessa eläkejärjestelmässä työskentelemät ajanjaksot että ne ajanjaksot, jotka hän työskenteli yhteisön järjestelmässä.

28 Näissä olosuhteissa ei ole syytä vastata esitetyn kysymyksen kahteen ensimmäiseen osaan.

Euroopan yhteisöjen palveluksessa kertyneiden työskentelykausien huomioon ottaminen

EY 2, EY 3, EY 40 ja EY 283 artikla

29 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut (asia 126/86, Giménez Zaera, tuomio 29.9.1987, Kok. 1987, s. 3697, 11 kohta ja yhdistetyt asiat C-8/90–C-3/90, Compagnie commerciale de l'Ouest ym., tuomio 11.3.1992, Kok. 1992, s. I-847, 17 ja 18 kohta), EY 2 ja EY 3 artikla ilmaisevat yleisiä tavoitteita, joita täsmennetään perustamissopimuksen muissa määräyksissä. Niitä ei tulisi soveltaa itsenäisesti suhteessa ennakkoratkaisukysymyksessä mainittuihin perustamissopimuksen muihin yksityiskohtaisempiin määräyksiin.

30 Samoin EY 40 ja EY 283 artikla toimivat ainoastaan oikeudellisena perustana neuvoston tarpeellisille toimenpiteille EY 39 artiklalla taatun työntekijöiden vapaan liikkumisen toteuttamiseksi ja Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen sekä yhteisön muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi.

31 Näin ollen EY 2, EY 3, EY 40 ja EY 283 artiklalla ei ole merkitystä esillä olevan asian yhteydessä.

— EY 17 ja EY 18 artikla

32 EY 17 artiklalla, jolla otetaan käyttöön unionin kansalaisuus, määrätään ainoastaan, että unionin kansalaisilla on kyseisessä sopimuksessa määrätyt oikeudet ja velvollisuudet. Tätä artiklaa ei tältä osin tulisi tulkita itsenäisesti suhteessa perustamissopimuksen erityismääräyksiin, joilla säännellään unionin kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia.

33 EY 18 artiklaa, jossa ilmaistaan yleisellä tasolla jokaisen unionin kansalaisen oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, täsmennetään EY 39 artiklassa siltä osin kuin kyse on työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta. Sikäli kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta myös kuitenkin tämän jälkimmäisen säännöksen tulkinnasta, on syytä lausua ensin siitä kohdasta (ks. vastaavasti asia C-100/01, Oteiza Olazabal, tuomio 26.11.2002, Kok. 2002, s. I-10981, 26 kohta).

— EY 42 artikla

34 EY 42 artiklalla neuvostolle asetetaan tehtäväksi toteuttaa järjestelmä, joka turvaa työntekijöille sen, että sosiaaliturvan alalla annetut kansalliset säännöt eivät muodostu heille esteeksi. Neuvosto on periaatteessa täyttänyt tämän velvollisuutensa antamalla 14.6.1971 asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1).

35 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut asiassa C-411/98, Ferlini, 3.10.2000 antamassaan tuomiossa (Kok. 2000, s. I-8081, 41 kohta), Euroopan yhteisöjen virkamiehiä ei voida pitää asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuina työntekijöinä, koska he eivät kuulu minkään kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin, mitä edellytetään kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa, jossa määritetään asetuksen soveltamisalan henkilöulottuvuus.

36 Näin ollen Myn tilanne ei kuulu EY 42 artiklan eikä asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan.

— EY 39 artikla ja asetuksen N:o 1612/68 7 artikla

37 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan Euroopan yhteisöjen virkamies on siirtotyöläinen. Itse asiassa muussa jäsenvaltiossa kuin kotimaassaan työskentelevä yhteisön kansalainen ei lakkaa olemasta EY 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu työntekijä sen vuoksi, että hän työskentelee kansainvälisessä järjestössä, vaikka työskentelyjäsenvaltioon saapumisen ja siellä oleskelun edellytyksistä olisikin erikseen määrätty kansainvälisellä sopimuksella (yhdistetyt asiat 389/87 ja 390/87, Echternach ja Moritz, tuomio 15.3.1989, Kok. 1989, s. 723, 11 kohta; asia C-310/91, Schmid, tuomio 27.5.1993, Kok. 1993, s. I-3011, 20 kohta ja em. asia Ferlini, tuomion 42 kohta).

38 Tästä seuraa, että työntekijältä, joka on jäsenvaltion kansalainen, kuten Myltä, ei voida evätä EY 39 artiklassa ja asetuksessa N:o 1612/68 tarkoitettuja sosiaalisia oikeuksia ja etuja (ks. asia 152/82, Forcheri, tuomio 13.7.1983, Kok. 1983, s. 2323, Kok. Ep. VII, s. 207, 9 kohta; em. yhdistetyt asiat Echternach ja Moritz, tuomion 12 kohta; em. asia Schmid, tuomion 22 kohta ja em. asia Ferlini, tuomion 43 kohta).

39 Asiakirja-aineistosta käy kuitenkin ilmi, että Belgiaan yhdeksän vuoden ikäisenä saapunut My suoritti ammatillisen uransa kokonaisuudessaan Belgian alueella, ensin palkattuna työntekijänä eri belgialaisissa yrityksissä, sitten aina eläkeikään asti virkamiehenä neuvoston pääsihteeristössä.

40 Työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti EY 39 artiklaa ei kuitenkaan voida soveltaa toimintaan, jonka kaikki vaikutukset rajoittuvat yhden jäsenvaltion sisälle (yhdistetyt asiat C-64/96 ja C-65/96, Uecker ja Jacquet, tuomio 5.6.1997, Kok. 1997, s. I-3171, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Osoittaakseen kuitenkin yhteyden jonki EY 39 artiklassa tarkoitetun tilanteen kanssa komissio väittää, että kansainvälisen julkishallinnon, kuten Euroopan unionin, palveluksessa kertynyt työskentelykausi tulisi rinnastaa toisen jäsenvaltion julkishallinnon palveluksessa kertyneeseen työskentelykauteen.

42 Perustamissopimuksen työntekijöiden vapaata liikkumista koskevat säännöt eivät tue tällaista oikeudellista fiktiota, kuten julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 85–89 kohdasta käy ilmi.

43 Näin ollen Myn tilanne ei kuulu myöskään EY 39 artiklan ja asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan soveltamisalaan.

— Henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 artiklan 2 kohta ja EY 10 artikla

44 Henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 artiklan 2 kohdan mukaisella eläkeoikeuksien siirtojärjestelmällä, joka mahdollistaa koordinoinnin kansallisten eläke-

järjestelmien ja yhteisön eläkejärjestelmän välillä, pyritään helpottamaan siirtymistä kansallisista, julkisista tai yksityisen sektorin tehtävistä yhteisön hallinnon tehtäviin ja takaamaan siten se, että yhteisön palvelukseen voidaan valita mahdollisimman ammattitaitoisia henkilöitä, joilla on jo asianmukainen ammatillinen pätevyys (asia 137/80, komissio v. Belgia, tuomio 20.10.1981, Kok. 1981, s. 2393, 11 ja 12 kohta).

45 Yhteisöjen tuomioistuin on erityisesti todennut tuomiossaan, että jäsenvaltion kieltäytyessä ryhtymästä tarvittaviin toimenpiteisiin kansallisessa eläkejärjestelmässä ansaittujen vanhuuseläkeoikeuksien vakuutusmatemaattisen arvon tai kiinteällä korolla lasketun arvon siirtämiseksi henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun yhteisön eläkejärjestelmään, se saattaisi vaikeuttaa tietynikäisten kansallisten työntekijöiden ottamista yhteisön palvelukseen, koska siirtyessään kansallisen hallinnon palveluksesta yhteisön hallinnon palvelukseen he menettävät oikeuden eläkkeeseen, johon heillä olisi oikeus, jos he eivät olisi ottaneet vastaan virkaa yhteisön palveluksessa (em. asia komissio v. Belgia, tuomion 19 kohta).

46 Näin on myös silloin, kun jäsenvaltio kieltäytyy ottamasta huomioon, kun on kyse oikeudesta jäsenvaltion eläkejärjestelmän mukaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen, yhteisön eläkejärjestelmässä työskenneltyjä ajanjaksoja.

47 On itse asiassa todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö on omiaan haittaamaan ja siis estämään Euroopan unionin parissa harjoitettavaa ammatillista toimintaa siinä mielessä, että kun työntekijä, joka on aiemmin kuulunut kansalliseen eläkejärjestelmään, hyväksyy työpaikan unionin toimielimessä, hän on vaarassa menettää mahdollisuutensa nauttia tämän kansalli-

sen järjestelmän mukaista vanhuusetuutta, johon hänellä olisi ollut oikeus, jos hän ei olisi hyväksynyt tätä työpaikkaa.

48 Tällaisia seurauksia ei voida hyväksyä, kun otetaan huomioon se jäsenvaltioiden velvollisuus lojaaliin yhteistyöhön ja avunantoon suhteessa yhteisöön, joka ilmenee EY 10 artiklassa jäsenvaltioille asetetusta velvoitteesta helpottaa yhteisön päämäärän toteuttamista.

49 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että henkilöstösääntöjen yhteydessä EY 10 artiklaa on tulkittava siten, että sen vastainen on kansallinen säännös, jonka mukaan kansallisen eläkejärjestelmän mukaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saamiseksi ei ole mahdollista ottaa huomioon niitä vuosia, joiden kuluessa yhteisön kansalainen on työskennellyt yhteisön toimielimen palveluksessa.

50 Edellä esitetty huomioon ottaen ei ole syytä vastata kysymykseen siltä osin kuin se koskee EY 18 artiklan tulkintaa.

Oikeudenkäyntikulut

51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä

vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille muille kuin pääasian asianosaisille aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen yhteydessä EY 10 artiklaa on tulkittava siten, että sen vastainen on kansallinen säännös, jonka mukaan kansallisen eläkejärjestelmän mukaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saamiseksi ei ole mahdollista ottaa huomioon niitä vuosia, joiden kuluessa yhteisön kansalainen on työskennellyt yhteisön toimielimen palveluksessa.

Allekirjoitukset